KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

TALLINNA POLÜTEHNIK

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

4 (578)
XXI aastakäik

Reedel, 13. veebruaril 1970

V. I. LENIN JA TEADUSLIK-TEHNILINE INFORMATSIOON

Teaduslik informatsioon kui kodu- ja välismaise teaduse, tehnika ja tootmiskogemuse uurimise ja levitamise riiklik süsteem loodi Lenini algatusel ja arenes ning täiustus tema isiklikul mõjuavaldusel.

Ilma teadusliku informatsioonita ei ole Lenini arvates võimalik ette kujutada progressi üheski teaduse, tehnika ega tootmise valdkonnas. Lenini isiklik töökogemus algallikate uurimisel, tema analüüsi ja teaduslike avastuste üldistamise meetod on silmapaistvaks eeskujuks igale teadlasele-spetsialistile ja kõigile teadusliku informatsiooni alal töötajale. Lenini ideelise ja teadusliku pärandi ja tema praktilise tegevuse sügav tundmaõppimine teaduse arendamise ja levitamise juhtimise alal omab mitte ainult suurt tunnetuslik-teaduslikku, vaid ka praktilist tähtsust.

Lenin õpetab, et kommunism ja teadus on lahutamatud.

Seda mõistes rakendavad meie maa arvukad loomingulised kollektiivid kogu oma jõu selleks, et teadus imbuks üha sügavamale meie ühiskonna organismi ja muutuks meie igapäevase elu paratamatuks koostisosaks.

«Peab võtma kogu teaduse, tehnika, kõik teadmised ja kunsti. Ilma selleta me ei saa ehitada kommunistliku ühiskonna elu,» ütleb Lenin.

Tuntud inglise õpetlane-füüsik J. Bernal oma raamatus «Teadus ja ühiskond» hindab Lenini osa teaduse ajaloos ja ütleb: «Lenin oli suurim suurimate teadlaste hulgas oma mõtlemise intellektuaalse jõu poolest, oma vaatevälja ulatuselt. Kus teised suured isiksused nägid ainult üksikut tegelikkuse aspekti, nägi tema kõike. Ta nägi tegelikkust mitte staatiliselt, vaid liikumises. Ta nägi jõude, mis määrasid seda liikumist ja õppis neid juhtima.»

Lenin jättis meile, tõeliselt ammendamatu ideelise ja teadusliku pärandi. Selle hulgas on tähtis koht teadusliku informatsiooni korraldamise küsimustel.

Lenini initsiatiivil loodi teaduslikud uurimisasutused. Lenin omistas suurt tähelepanu Teaduste Akadeemia tegevusele, Hariduse Rahvakomissariaadile, Riikliku Kirjastusele, teaduslik-tehnilistele seltsidele ja ka arhiiviasjandusele ja raamatukogundusele.

Lenin hoolitses kõigiti teaduse arendamise ja selle lähendamise eest tootmisele. Asutati terve rakendusinstituutide, laboratooriumide, katsejaamade ja teiste asutuste võrk. Loodi katsetööstused uute tehniliste meetodite, leiutiste ja ratsionaliseerimiste kontrollimiseks praktikas. Hoolitseti soodsate tingimuste loomise eest teaduslikule tööle

Lenin õpetas hindama nõukogude uurimisinstituutide teoreetiliste ja eksperimentaalsete uurimuste tulemusi teaduse ja tehnika maailmataseme seisukohalt.

«Me peame igal juhul ära kasutama kõik, mis on tõeliselt väärtuslikku euroopa ja ameerika teaduses — see on meie esimene ja peamine ülesanne,» rõhutas Lenin.

Valitsuse 1921. a. 14. juuni dekreediga pandi alus nõukogude teadusliku informatsiooni süsteemile.

Kominolit'i näol loodi esimene Nõukogude riigi teadusliku informatsiooni organ (Ametkondadevaheline väliskirjanduse keskkomisjon). Sellest Lenini poolt allakirjutatud dekreedist algabki teadusliku informatsiooni ajalugu Nõukogudemaal mitte ainult spetsiaalse teadusena, vaid ka praktilise tegevusena. Lenin jälgis tähelepanelikult Kominolit'i tööd ja määras tema tegevussuuna. Lenini juhised ja tema printsipiaalne nõudlikkus saadava väliskirjanduse kvaliteedi suhtes on kehtivad ka tänapäeval teadusliku informatsiooni allikate kohta.

Lenini otsesel toetusel loodi juba 1918. a. kirjastus «Maailmakirjandus», mille eesmärgiks oli parimate kodu- ja välismaiste kirjandusteoste tõlkimine ja kirjastamine massitiraažis.

Väliskirjanduse tõlkimise ja kirjastamise kontrolli teostas Lenin RKN esimehe asetäitjate kaudu.

Lenini varemates töödes, kus ta populariseeris teaduslik-tehnilisi saavutusi, sisalduvad väga tähtsad väited vajadusele teha teaduse ja kultuuri väärtused kättesaadavaks töötavatele massidele, et kodanliku teaduse, tehnika hüved, kultuuri tuhandeaastase arenemise vili ei oleks ainult käputäie rikaste kasutada, vaid kättesaadav igale töötajale, tervele töötavale rahvale.

Lenini artikkel «Võitleva materialismi tähtsusest» on tähelepanuväärseks eeskujuks, kuidas tuleb mõista teadusliku informatsiooni tähtsamaid ülesandeid. Samas artiklis püstitas Lenin ülesande teadusliku kirjanduse ülevaadete (referaatide) koostamise ja kirjastamise kohta. Sellest Lenini juhises jõ hinduvad praegu kõik NSV Liidus ilmuvad poliitilised, teaduslikud ja teadusliku informatsiooni ajakirjad.

Lenini rikkalike kogemuste kasutamine hõlbustab ka meie tööd allikmaterjali kallal, teadusliku bibliograafia koostamise ja teadusliku toimetustöö alal. Teadlastele ja teadusliku informatsiooni spetsialistidele on paljud Lenini teosed mitte ainult teaduse populariseerimise eeskujuks, vaid ka õpetlikuks näiteks, kuidas tuleb üldistada loodusteaduste uusimaid saavutusi ja teha neist teoreetilisi ja praktilisi järeldusi dialektilis-materialistliku meetodi alusel.

Lenini targal ja ettenägelikul juhtimisel teadusliku informatsiooni organisatsioonile pandud alustel on see organisatsioon muutunud maailma võimsamaks informatsiooni vahendajaks. Selleks on andnud oma panuse kogu maa informatsiooniasutuste teaduslikud kollektiivid.

Üleliidulise Teadusliku ja Tehnilise Informatsiooni Instituudi väljaannetes refereeritakse teaduslik-tehnilist kirjandust, mis ilmub 102 maal ja 71 keeles. Teaduslike teadmiste levitamises näeb Nõukogude Liit oma rahvusvahelist kohustust kogu inimkonna ees ja üht oma tähtsaimat humanistlikku ülesannet kõigi maakeral elavate inimeste rahu ja heaolu huvides.

Lenini ettenägelik mõte, mis vallutas nõukogude teadlaste, inseneride, tehnikute, tööliste ja kõigi meie kodumaa töötajate südamed ja meeled, on saanud teoks. Nõukogude Liit asub praegu tehnilise ja teadusliku progressi eeslinil.

Vene keeles ilmub kõige rohkemraamatuid: 58 100 nimetust (inglise keeles 42 000, saksa keeles 33 500, jaapani keeles 25 000, prantsuse keeles 16 000). Tehniliste teaduste alal ilmub vene keeles rohkem raamatuid kui teistes maailmakeeltes kokku: 28 000 nimetust (inglise keeles 9200, saksa keeles 6200, jaapani keeles 4000, itaalia keeles 2300, prantsuse keeles 2200, hispaania keeles 1800).

Ennustuslikult õigeks osutusid V. I. Lenini sõnad: «Teaduse, proletariaadi ja tehnika esindajate liidu vastu ei suuda seista ükski pimeduse jõud» (Lenin, Teosed vk. 40, lk. 189).

Prof. P. VAARASK,
keelte kateedri juhataja

Õnnitleme statistika ja raamatupidamise kateedri juhatajat Uno Merestet,

kes kolmapäeval, 11. veebruaril, Eesti NSV TA ühiskonnateaduste osakonna nõukogu ees edukalt kaitses oma doktoridissertatsiooni teemal «Indeksiteooria rakendamine majanduslikus analüüsis (teoreetilis-metodoloogiline uurimus)».

Suuresõnaliselt kiita ei riskeeri (adressaat paneb pahaks), laita ei saa (pole põhjust) — laskem siis faktidel kõnelda. Sündinud on TPI värske doktor 1928. aastal, kuulub seega nooremasse keskikka ja kaitsmise kasuliku kõrvalproduktina vähendab instituudi kõrgeima kvalifikatsiooniga kaadri keskmist vanust. Vastata aga küsimusele, kes ta on ja millega tegeleb, on üsnagi keeruline. Majandusmehed ütlevad, et ta on majandusteadlane. Ja tõepoolest: 1950. aastal lõpetanud TPI majandusteaduskonna, 1960. aastal kaitsnud majandusteaduste kandidaadi kraadi, avaldanud ainuüksi doktoridissertatsiooni teemal üle 30 töö üldmahuga umbes 1400 lehekülge. Pedagoogid kinnitavad, et Uno Mereste on pedagoog. Eitada seda pole võimalik: ta on õpetanud noori Tallinna Rahandustehnikumis, TRÜ ja TPI majandusteaduskonnas. «Geograafia entsüklopeedia» lehekülgedelt selgub Uno Merestele pühendatud artiklist, et ta on geograaf. Ja kuidas siis: on õpitud TRÜ-s matemaatika-loodusteaduskonna füüsilise geograafia osakonnas, avaldatud rida geograafiateaduse-alaseid artikleid.

Demograafide meelest on ta demograaf — viimane suurem sellealane töö «Rahvastikuteadus ja rahvaloendus» ilmus alles hiljuti. Laiale avalikkusele on kindlasti meeles tema sulest «Edasi»» veergudel ilmunud iibeprobleemidele pühendatud artikkel, isiklikele tuttavatele praktilised tulemused lihtsa taastootmise ulatuses Merestele peres kasvava kahe toreda põngerja näol. Purjesportlased ütlevad: Uno Mereste on hoopis purjesportlane, kui ei usu, siis vaadake, kes on 1954. a. ilmunud «Purjespordi õpiku» autorid! Ja siis veel terminoloogiaalased artiklid ajalehtede ja ajakirjade veergudel, aspirantide juhendamine jne. Tahtmatult meenub üks eesti vanasõna, mis ütleb, et — kes teeb, see jõuab.

Soovime värskele doktorile jaksu edaspidiseks!

Kolleegid.

Kümme küsimust Tõnno Lepmetsale

Meistersportlane Tõnno Lepmets lõpetas TPI insener-ökonomistina 1963. aastal. Nüüd on ta Tartu «Kalevi» korvpallimeeskonna kapten ja üks tuntumaid vastava ala sportlasi. Meie ajalehe lugejaskonna soovil vastab ta täna reale küsimustele.

*** Kas Teie arvates on tippsport üliõpilaste hulgas õigesti korraldatud või on tippsportlastele antavad pikendused ehk asjatud?**

Tippsportlasel on ülikoolis õppida väga raske. Sagedased võistlusreisid ja treeninglaagrid röövivad palju aega. Tippsportlastel peaksid ülikoolis olema eriprogrammid, kus kogu õppetöö on jaotatud mitte 5 aasta, vaid 7—8 aasta peale. Eksamite pikendused loovad küll teatud soodustusi, kuid sisuliselt asja ei lahenda.

*** Palju poleemikat on olnud üliõpilaste spordiühingulise kuuluvuse kohta. Kas üliõpilane tohib võistelda ainult omas kollektiivis või ka selle vastu?**

Pooldan seda, et iga üliõpilane võistleks oma kollektiivis. Kui ta aga oma kollektiivi koosseisu ei pääse, võib ta vabalt võistelda mõne teise kollektiivi nimel.

*** Miks üliõpilaste omavahelised jõukatsumised on pealtvaatajaskonnas nii vähe populaarsed ja kuidas Teie arvates saaks olukorda parandada?**

Kaasajal leidub igasuguseid võistlusi tohutult palju. Pealtvaatajaskond otsib välja parimatest paremad. Ilmselt üliõpilaste omavahelised võistlused nende hulka ei kuulu. Üliõpilased peaksid ise oma võistlusi rohkem reklaamima ja oma võistkondadele kaasa elama.

*** Kas gigantide vastu on väga mannetu mängida või on neilgi oma puudused, mida kasutades asi nii lootusetu ei olegi?**

Minule isiklikult isegi meeldib gigantide vastu mängida. Kui neid oled üle mänginud, siis on rahuldus suurem. Gigantidel on palju puudusi — aeglased, nõrga hüppevõimega, isegi kohmakad. Neid puudusi oskuslikult kasutades võib tihti võitjana välja tulla. Muidugi

(Järg 2. lk.)

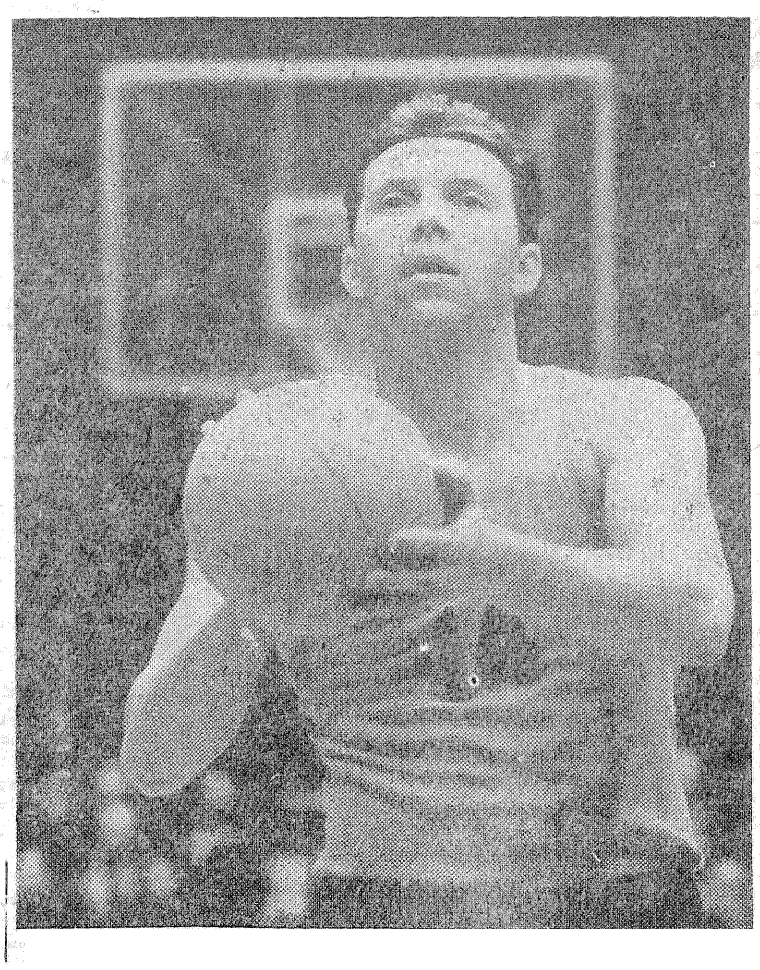

RÜHMAJUHENDAJA TRIBÜÜN

Sain rühmajuhendajaks 12 aastat tagasi. Selle aja jooksul olen teinud mõningaid tähelepanekuid, olen paljustki aru saanud, kuid kaugeltki kõik pole veel selge rühmajuhendaja vastutusrikkas töös.

Üliõpilaste sihipärane kasvatustöö on väga komplitseeritud. Selle edukus sõltub paljudest faktoritest.

Olles täielikult päri samal tribüünil dotsent Mihkelsoni ja vanemõpetaja Rooraidi poolt esitatud seisukohtade ja tähelepanekutega, tahaksin, kasutades «Polütehniku» lahket ettepanekut, puudutada rühmajuhendaja ja üliõpilaste vahekorra psühholoogilist külge.

Kui õppejõud peab olema mitte ainult hea spetsialist vaid ka pedagoog, siis rühmajuhendaja peaks olema pedagoog, kes on ühtlasi väga hea psühholoog. Rühmajuhendaja töö saab olla edukas siis, kui ta oskab üliõpilastele õigesti täheneda, suudab neid mõista, oskab asetada ennast üliõpilase olukorda. Selleks on vaja üliõpilast tähelepanelikult jälgida, teda tundma õppida.

Kui Rostovi Riiklikus Ülikoolis esitati 100 üliõpilasele küsimus «Milline peab Teie arvates olema õppejõud?», siis enamik märkis muude vajalike omaduste kõrval ka üliõpilaste tundmise vajadust, üleoleku puudumist suhtlemises üliõpilastega ja üliõpilase iseku austamist. Eriti käivad need nõuded küll vist rühmajuhendaja kohta.

Rühmajuhendaja ei tohi luua endale üliõpilasest ja üliõpilasrühmast ülemäära lihtsustatud mudelit. Üliõpilane on väga keerukas. Tema välise käitumise järgi ei saa alati otsustada tema sisemaailma üle.

Rühmajuhendajal peab olema autoriteet ja rühma usaldus. Me teame, kui raske on seda saavutada, kui puudub õppetööalane kokkupuude (profileerivate kateedrite õppejõududel nooremate kursustega) ja kateedrid (energeetikateaduskonnas) on kaugel juhendamist kõige enam vajavate nooremate kursuste auditooriumidest. Me teame ka, kui kerge on autoriteeti ja usaldust kaotada, laskudes rühma hooldamise või enam-vähem kohustuslike ürituste formaalse täitmise tasemele. Väga hästi on seetõttu öeldud rühmajuhendajate põhimääruses, et formaalsete, üliõpilastele ebahuvitavate ettekannete organiseerimine on kahjulik ja lubamatu.

Rühmajuhendaja töö peab olema sisuline, loogiline, veenev. Vastasel korral naerab rühm oma juhendaja lihtsalt välja. Ja veel halvem on, kui juhendaja ise seda ei märka.

Tekib küsimus, kas meie teadmistest pedagoogikas ja psühholoogias või neid asendavatest kogemustest piisab alati selleks, et olla head rühmajuhendajad.

Objektiivset vastust sellele leida on raske. Rühmajuhendajate **aruanded ja ürituste** registreerimise kaustad kateedrites vaevalt sellele vastust annavad. Tagasiside üliõpilased-rühmajuhendajad võiks aga siin kasulik olla.

Kas poleks aeg hakata ära kuulama ka juhendatavate arvamusi, võib-olla samalt tribüünilt?

Kas ei peaks üliõpilaste poolt täidetavatesse ankeetidesse lülitama ka küsimusi rühmajuhendajate töö kohta?

E. TUGIMÄGI,
elektrisüsteemide kateedri dotsent

PUHKUS MÄGEDES

Hallil kaljuseinal tuules liikuva hõbedase eesriide moodustanud kosed, alpiaasade tilledeküllus, igilume-väljade pimestav-valge sina ja hääletus; aga ka äike, kui kaljud ümberringi näivad kõrvulukustavas mürinas lõhenevat, laviinide pikaldane kõmin, jalge ees avanevad põhjatuna tunduvad sügavused — kõik see meelitab vastupandamatult kord mägedesse sattunut sinna ikka ja jälle tagasi. Esteetilised ja sportlikud elamused korvavad ka mägimatkaja möödapääsmatud ebamugavused: seljakoti raskuse, ööde jaheduse, kõrguste lõikavast päikesest põletikulised palged.

Kõrgmäed, mis jäävad kättesaamatuks tuusiku-turistidele ja muidu suvitajatele, «avastati» eesti matkajate poolt paarikolme viimase aasta jooksul ning mägimatkade populaarsus kasvab kiiresti. Ka vanad «matkahundid», kes on läbi rännanud meie suure kodumaa peaaegu kõik alad peale Jakuutia ja Tšuktšimaa, kipuvad «ümber spetsialiseeruma» mägede peale.

Mägedes ohutuks liikumiseks on hädavajalik omada eelteadmisi ja oskusi: tuleb tunda selle eestlasele nii võõra reljeefi iseärasusi, alpinismitehnika aluseid (kuigi eesmärgiks ei ole alpinistide kombel tippude vallutamine).

Teist aastat moodustab Tallinna Turismiklubi mägimatkasektsioon õppegrupi algajate jaoks. Teretulnud on nii TPI üliõpilased kui töötajad. Registreerimiseks tuleb teisipäeval, 17. veebruaril kell 18.00 tulla Turismiklubisse, Pärnu mnt. 41, III korrusele.

Matkahommik pilvevaibal.

Tihti arvatakse, et mägedes rändamiseks peab olema suurepäraste kehaliste võimetega atleet — see ei ole nii. Head füüsilised võimed on hädavajalikud kõrgema kategooria mägimatkal, kuid esteetiliselt mitte sugugi kesisema lihtsa mägimatka sooritamine on jõukohane igale tervele inimesele. Oluline on siiski, et süda oleks täiesti terve.

Moodustatava õppegrupi kavas on kuuel päeval õhtuti loengud kokku 18 tunni ulatuses, mõned praktilised õppused ja Võidupüha ajal treeninglaager Rannamõisa pangal alpitehnika õppimiseks. Seal jagunetakse ka kuni 10-liikmelisteks gruppideks, kes kogenud matkajate juhtimisel suunduvad juulikuus Kaukaasiasse II raskuskategooria mägimatkale.

Matk Kaukaasias koos rongisõitudega mahub lahedasti kolme nädala sisse. Kõik kulutused kokku on umbes 60—80 rbl. inimese kohta, olenevalt sellest, kuidas iga rühm end majandab.

Soovi korral võib jääda Musta mere äärde päevitama, kuigi peab ütlema, et peale tugevate elamustega küllastumist mägedes ei jätku suvitusranna sagina ja trügina jaoks enam huvi.

Palju äikest, vähe päikest tulevastele mägimatkajatele!

Üksikasjalikumat informatsiooni võib saada Ahti Olli käest toiduaine- ja tehnoloogia kateedrist (A-IV, III korrus, tel. 53-21-17).

A. OLLI

SÕIDAME LAHINGUPAIGALE

Armee aastapäeva tähistame ka seekord sõiduga lahingupaigale. Esmaspäeval, 23. veebruaril kell 12 ootavad Mustamäel peakorpuse ees autobussid, et viia meid Kuusallu. Busse saadavad viineritega täidetud välikatlad.

Palume tuua sõtjate nimekirjad ja osamaks (3 inimese peale 1 rubla) sanitaartehnika kateedrisse A-III-233 hiljemalt 16. veebruariks.

A/Ü KOMITEE.

Kümme küsimust

(Algus lk. 1.)

kaitsemängus on raske gigandiga võistelda. On tihti momente, kus pall pannakse korvi koos sinuga.

Üldiselt kaasaja kiires korvpallis aeglaste ja väheliikuvate gigantide osatähtsus järjest väheneb.

Tõnno Lepmetsale

*** Kuidas hindate meie korvpalli tulevikku? Mis juhtuks näiteks siis, kui loobuksite Teie ja Lipso?**

Meie praegune esindusmeeskond võib samas koosseisus mängida veel mitmed aastad. Samuti ei näe põhjust, et ta peaks halvemini mängima hakkama. Kaugemat tulevikku ei oska ette ennustada.

Lipso ja minu loobumisega ei tule kindlasti veeuputust, tulevad uued ja võib-olla ka paremad mängijad.

*** Kas tsentritele teisejärgulise osa andmine rünnakul (kaitsepaari ja ääremängijate hea resultatiivsuse juures) tuletub nende suhtelisest lühidusest või sellest, et «Kalevil» puuduvad virtuoossed söötjad?**

Küsimusega ei saa täielikult nõustuda. Keskmängijatele on praegu meeskonnas kõige rohkem vahetusmängijaid, keegi nendest ei võta mängust osa üle 20 minuti. Selle aja jooksul ei saavutata tavaliselt sellist viskekindlust, et võiks mängu otseselt enda peale võtta. See pole ka praeguse meeskonna juures sugugi oluline. Keskmängijate suhteline tagasihoidlikkus rünnakul sõltub muidugi ka taga- ja ääremängijatest, kes neid siiski vähe toidavad pallidega.

*** Kui Teil tuleks koostada pärastsõjaaegse perioodi parimatest sümboolne meeskond (12 mängijat), keda Teie sinna arvaksite ja miks?**

Korvpall on paarikümne aasta jooksul palju muutunud, see teeb sümboolse meeskonna koostamise raskeks. Isiklikult kaldun arvama, et meie praegusesse koondmeeskonda pääseksid vaid üksikud sõjajärgsed korvpallitähed.

Sümboolne meeskond võiks olla selline:

J. Lõssov, H. Lill A. Krikun, A. Tammiste, H. Kruus, P. Tomson, J. Lentsius, A. Jans, I. Kullam, M. Laga, J Lipso ja T. Lepmets.

*** Kas tippsportlasest võib saada samaväärne spetsialist õpitud erialal?**

Kahtlemata. Võib-olla isegi parem. Ta on harjunud suurte raskustega, mida on tarvis ka igapäevase töö juures.

*** Kas korvpallil ja insener-ökonoomikal võiks olla midagi ühist? Kas vabaviske sissevise on ökonoomne?**

Küsimuse esimesele poolele ei oska vastata.

Vabaviske sissevise ei ole ainult ühel juhul ökonoomne.

Mängu või lisaaja lõpusekunditel 2-punktilises kaotusseisus olles on otstarbekas vabavise mööda visata arvestusega, et selle hangib mõni oma meeskonna mängija ja palli korvi saadab. Ühepunktilises kaotusseisus olles on ökonoomsem vabavise sisse visata.

*** Paljud jätavad õppimise pooleli või viivitavad eksamitega. Teie olite juba instituudi päevil tuntud korvpallur. Mida ütleksite seoses sellega praeguste instituudi tippsportlaste-üliõpilaste kohta?**

Raudse tahtejõuga on võimalik ülikoolis õppida kui ka sportida.

Õppimise poolelijätmine on suur rumalus. Pärast spordikarjääri lõppu tuleb ju veel mitmed aastakümned töötada. Vanemas eas on juba raskem minna erialaõmandada.

Minul oli siiski mõnevõrra kergem instituudis õppida kui praegustel üliõpilastel-mängukaaslastel. Võistlusi oli lihtsalt vähem ja treeninglaagrid lühemad. Vaatamata sellele tuli mul instituudis viie aasta asemel kuus käia.

Teaduse õpetamistki

(Järg.)

Uutes süsteemides salvestatakse kogu andmestik säärselt, et teda saaks lugeda ja analüüsida elektronarvutusmasinatel. MMII-s on andmete salveks magnetlint, Novosibirskis perfokaardid. Kõik algdokumendid — sisseastuja ankeet, eksamilehed, käskkirjad jms. — rändavad andmetöötluskeskuse (infokeskuse) operaatori kätte, kes nad mulgustusena perfokaardile või -lindile kannab ning sellega andmesalve sisse viib. Et nüüd leida mistahes andmeid, on tarvis anda elektronarvutile vastav otsimisprogramm ning mõne minuti jooksul on kõik vajalik välja trükitud (näiteks üliõpilase Jaan Käbi õppeedukuse dünaamika eelmisel ja üle-eelmisel semestril, Nõo Keskkooli 1968. a. lõpetanute osavõtt ÜTÜ tööst, õppeedukus ühiskonnateaduslikes ainetes teaduskondade ja rühmade kaupa jms.). Keerukamaid eriprogramme võivad arvutile anda sotsioloogid ja muud uurijad. Tänu andmete käepärasusele saab statistilisi analüüse teha väga hõlpsasti, eriti kui standardsele «bürokraatlikule» andmekompleksile lisada täiendavaid andmeid, näiteks ankeetide ja psühholoogiliste testide tulemusi. Sel teel selgitati näiteks Novosibirski Elektrotehnika Instituudis, et tehnilises õppeasutuses eduka edasijõudmise parimaks prognoosivahendiks on keskkooli matemaatikahinded (mitte aga näiteks füüsika!).

Uue süsteemi rakendamisega väheneb tunduvalt ametnike inimtöö kateedrites, dekanaatides ja muudes osakondades. Kuid peamist kasu ei maksa oodata ametnike arvu vähenemisest; hoopis tähtsam on see, et õppeprotsessi saab nüüd sügavamalt analüüsida, samuti teha kõiki juhtimiseks ja arvestuseks tarvilikke kokkuvõtteid kiiremini ning usaldusväärsemalt.

Ülalkirjeldatud informatsioonisüsteemi tulukuses ei teki vist kellelgi erilist kahtlust. Muidugi tuleb palju praktilist laadi probleeme hästi läbi mõtelda — kas või see, kuidas viia miinimumini vigade tõenäosus. Sellest kõneldi Moskva konverentsil üsna palju, ajuti üsna skeptilises toonis — unustades, et dekanaadi ja õppeosakonna töötajad on ka arvelauaga töötades teinud vigu ning saavad neid edaspidigi tegema.

Mõnevõrra vaieldavamad on paaril viimasel aastal eriti populaarseks kujunenud **süsteemid jooksva õppeedukuse jälgimiseks semestri vältel.** Perioodiliselt nelja nädala tagant (Moskva Energeetikainstituudis, Novosibirski Elektrotehnika Instituudis), kaks korda kuus (Baumani-nim. Kõrgemas Tehnikakoolis) või koguni iga päev (Moskva Majandusinseneride Instituudis) fikseeritakse iga üliõpilase jooksva töö tulemused ning salvestatakse need elektronarvutis. Registreerimisvahendeid on mitmesuguseid; MMII-is on selleks eriline perfokaart, millele õppejõud harjutustunni, laboratoorse töö jne. lõpul tõmbab pliiatsikriipsukesi; MEI-is täidetakse igas kateedris iga aine ja õpperühma kohta tabelid, kus on näidatud jooksvate ülesannete täitmisaste kolmepallisüsteemis (0—1—2). Tulemusi elektronarvutil töödeldes saadakse koondandmed, mille najal operatiivselt suunatakse (täpsemalt — püütakse suunata) õppeprotsessi ning ühtlasi stimuleeritakse üliõpilasi või kutsutakse neid korrale näiteks stipendiumi määramise või äravõtmisega. Arvutile ei valmista raskusi teha kokkuvõtteid mitmes lõikes ja aspektis, näiteks anda koondtabel teatava õppejõu käe all töötavate üliõpilaste edukusest.

Esimesel pilgul tundub, et säärased süsteemid on kõrgema kooli tööstiiliga täiesti kokkusobimatud. See on ju samasugune pidev tagasundimine nagu keskkoolis. Millega siis seletada nende süsteemide populaarsust meie maa suurtes juhtivates õppeasutustes, kus pealegi üliõpilaskontingent peaks olema suhteliselt tugev? Küllap vist ikka nendesamade «massihariduse» iseärasustega, millest tegime juttu käesoleva artikli alguses. Pealegi ei tohi «akadeemilist vabadust» ära segada akadeemilise lodevusega. Paljud läbinisti traditsioonilise tööstiiliga õppejõud harrastavad näiteks üliõpilaste individuaalset küsitlemist loengu alguses ega leia selles midagi häbistavat, olgugi et ka see on «kooli moodi» õppetükkide küsimine.

Uute süsteemide näol pole tegemist primitiivse «tagapiitsutamisvahendiga», vaid läbimõeldud õppeprotsessi plaanimise ja üliõpilaste pedagoogilise mõjutamise vahendite kompleksiga. Võimekamatele on ju alati avatud tee maksimaalselt iseseisvaks tööks individuaalplaanide ja -programmide raames, teistele ei tee aga distsiplineerivad meeldetuletused kunagi halba.

Tehnikakandidaat Mati Meldorf

Kuuendal küünlakuu päeval seisis Leningradi Polütehniilise Instituudi elektromehaanikateaduskonna nõukogu ees TPI elektrisüsteemide kateedri vanemõpetaja **Mati Meldorf**, et saada kinnitust oma mitmeaastasele tööle ja (mööda minnes) omandada ka tehnikakandidaadi kraad.

Mati Meldorf on pärit Hiiumaalt (sellest tulenevad iseloomujooned aitasid töö valmimisele oluliselt kaasa), kes teadlikuma osa oma senisest elust on Eestimaal mööda saatnud.

1963. a. lõpetas Mati Meldorf kiitusega TPI elektrijaamade, -võrkude ja -süsteemide eriala.

Pärast seda töötas ta elektrisüsteemide kateedris noorema teadusliku töötajana ja hiljem assistendina.

Ajavahemikul 1965—1969 oli Mati Meldorf suundaspirantuuris Leningradi PI elektrivõrkude ja -süsteemide kateedri juures, kus ta tegeles elektrisüsteemide dünaamilise stabiilsuse tõenäosuslike uurimismeetoditega professori, tehnikadoktori M. V. Levinšteini käe all.

Kirjatööd «Energiasüsteemide dünaamilise stabiilsuse statistilis-tõenäosuslik uurimine» oponeerisid tehnikadoktor prof. G. M. Pavlov ja tehnikadoktor J. D. Sadovski.

Vaaginud kirjatööd igakülgselt, otsustas nõukogu kirjutajale anda tehnikakandidaadi teadusliku kraadi.

Et värskel kandidaadil jätkuks jõudu kandidaadi seisusest väljarabelemiseks, selleks palju jõudu, hiidlase jonni ja ... noh, eks Sa ise tea!

Kolleegid elektrisüsteemide kateedrist

Rektoraadis

Rektoraadi viimasel nõupidamisel tuli arutusele järgmised küsimused:

Arutati üldelektrotehnikaalaste praktiliste tööde korraldamist informatsioonitehnika kateedri poolt. Märgiti, et õppetöö korraldamisel on tehtud vigu, mille tulemusena suur protsent üliõpilasi ei suutnud sooritada vastavat arvestust õigeaegselt. Soovitati kohandada õppematerjali vastavalt erialadele ja laboratoorsete tööde sooritamisel mitte lubada tööde kuhjumist semestri lõpule, vaid nõuda nende vastamist töö käigus. Rõhutati, et kontrolltööde ja laboratoorsete tööde puhul tuleb rangelt nõuda täpsust arvutustes ja korrektsust vormistamisel.

Kinnitati pearaamatupidaja A. Ojamu poolt esitatud instituudi 1969. a. finants-majandusliku tegevuse aruanne. Märgiti ära liialt suuri kulutusi komandeeringuteks ja otsustati edaspidi rangemalt kontrollida sõidu põhjusi.

Õppeosakonna juhataja L. Raud kandis ette õppeplaanide unifitseerimise ja üldinseneriteaduslike ainete õpetamise koordineerimise kohta tehtud ettepanekud. Need ettepanekud kiideti heaks ja kinnitatakse rektori käskkirjaga.

Kinnitati kino-foto kabineti tööplaan 1970. aastaks.

Laulumees ei karda sporti

Laulumees ei tohi olla ühekülgne ja ega laulmine üksi tervist ei too — nii arvasid TPI Akadeemilise Meeskoori laulumehed. Ja kuna spordile on koori eksisteerimise jooksul varemgi aega kulutatud, siis võeti vastu üksmeelne otsus: käesoleva aasta suusapäeva veedame taas Otepääl. Ühtlasi avaneb sellega meeldiv võimalus tutvustada TPI Akadeemilise Meeskoori laulukunsti ja viimase aja saavutusi ümbruskonna rahvale.

30. jaanuaril kella 13 paiku väljusidki TPI peahoone eest kolm suusavarustuse ja laulumeestega koormatud bussi Lõuna-Eesti suunas. Ilmaennustus ei tõotanud mitte midagi head — Eesti lõunapoolsetel aladel pakuti elavhõbeda langust 36 pügala võrra allapoole nulli. Ja ega ei olnudki põhjust ilmaennustajate prognoosides kahelda, sest juba väljasõidu ajaks näitasid Tallinna termomeetrid üksmeelselt 22 miinusastet. Sinine pilvitu talvetaevas ja kaunis lumega kaetud maastik aga mõjusid tujutõstvalt. Pärast neli ja pool tundi kestnud sõitu jõudsidki bussid meie suusaparadiisi. Kontserdi alguseni Otepää kultuurimajas oli jäänud napilt poolteist tundi, millest piisas parasjagu esinemisriietuse selgapanekuks ja häälte lahtilaulmiseks. Vaatamata kontserdile eelnenud põhjalikule selgitustööle ja eeskujulikule reklaamile kogunes kuulajaid kontserdi alguseks mõnevõrra vähem kui laulumehi. Mainitud puudujäägi ja külmast saalist tingitud kõledustunde korvas kuulajaskonna ja koori vahel tekkinud soe kontakt.

Tantsukeerutuseks lavale ilmunud kohaliku kitarristide ansambli heatasemeline esinemine lõi suurepärase peomeeleolu. Kultuurimaja fuajees leegitseva kamina ees kõlasid meeskoorilaulud — TPI laulumehed andsid kohalikele näitsikutele soovikontserdi. Pidu kestis üle kesköö ja kui liiguti majutuspaika, et koguda jõudu järgmisel päeval tõmmuvaks suusapäevaks, oli tuju lausa ülev. Aiateibad aga paukusid 26-kraadises pakases ...

Järgmisel hommikul selgus, et meie kontsert oli avaldanud mõju ka ilmataadile, kes oli kergitanud elavhõbedasammast kümne pügala võrra. Tuulevaikne ilm lõi peaaegu ideaalsed tingimused igat sorti suusasõitudeks. Aega viitmata alustati koorisiseste spordiüritustega. Juba varem oli koostatud põhjalik juhend ja täpne punktitabel, mis võimaldasid äärmise täpsusega välja selgitada igas mõttes parima häälerühma ja parimad individuaalsportijad. Millega oli siis võimalik oma häälerühmale punkte tuua? Selleks oli tarvis võita või tulla vähemalt esimeste hulka järgmistel spordialadel: orienteerumine, gigantlibisemine, gigantlaskumine, suusatamine ja igasugune sportlik murdmine (ka suusainventari) Orienteerumises võisteldi Väike-Munamäe nõlvadel. Selleks alal pidi iga võistlusest osavõtja suuskadel tõusma Väike-Munamäe tippu ja leidma omale kiireima allapääsuvõimaluse. Kõige kiiremini tegi seda tenor Toomas Uibo tänu oma leidlikkusele sobiva spordiinventari valimil. Nimelt tõestas ta, et Väike-Munamäel kurseerimiseks on kõige sobivamad suusad firmamärgiga «TILLU». Peale esikoha teenis ta leidlikkuse eest ettenähtud lisapunktid. Gigantlaskumine toimus samas, kusjuure laskuda oli võimalik kolmel erikõrguselt kaasa arvatud mäetipp. Sellel alal võitis noor laulja Andres Kaareste. Sama ala juures teenis koori ekspresident bariton Ruuben Post välja aunimetuse «Põhjalik murdja 1970», kes Väike-Munamäe teiselt kolmandikult laskumisel ainukesena võistlejatest vigastas kõva kehaosa — õlakondi otsa. Murdmise fakt kinnitati kohaliku ja Tartu arstiteaduse asjatundjate poolt väljaantud paberi ehk õiendiga, kusjuures vea suuruse määramisel tuli appi võtta röntgenikiired. Gigantlibisemises, mis seisnes valitud mäenõlvalt ilma kepitõuketa laskumises kõige kaugemale libisemises, võitis baritonihäälega varustatud laulumees Vello Västrik. Parima suusataja nimetuse teenis ära tenorilaulja Udo Viilukas ja esimese murdja nimetuse kõige esimesena suusakepi murdnud tenor Hannes Sildnik. Siinjuures olgu lugejale selgituseks toodud väike katkend punktitabelist. Nii anti murtud suusakepi eest 2,5 punkti, murtud kõva kehaosa eest 25 punkti. Mingi ala võitmine andis samal ajal 10 punkti.

Umbes kella nelja paiku olid võistlused lõppenud. Kokkuvõttes oli esikoha saavutanud baritoni häälerühm, kes ühtlasi võistlustel esines kõige arvukamas koosseisus. Päevakavasse kuulus veel kontsert Valgjärve kolhoosis algusega kell 20. Nimetatud kolhoos asub Otepäältsama kaugel kui Pääsküla Tallinnast. Kui koor liikus lavale, olime kõik meeldivalt üllatatud: 200 inimest mahutav saal oli viimase võimaluseni inimesi täis.

Tänutäheks esitas koor selle kontsertreisi parima partii — vaatamata sellele, et juba eelmisel õhtul oli bussitäis vähem spordihuvilisi laulumehi Tallinna tagasi sõitnud. Vastav oli ka publiku reageerimine. Pärast kontserdi lõppu ootasid meid lavataguses ruumis kaetud laud hernesupi ja seajalgadega, mille juures ei puudunud ka külm «Žiguli» õlu. Laud vallutati tormijooksuga. Hiljem arutas kolhoosirahvas, et kas siis tõesti pealinna mehed on nii näljased, et kohti vallutades tallavad ära isegi oma väiksemat kasvu lauluvennad?!? Ometi oli toitu piisavalt ja jäi ülegi. Õhtu teine pool möödus vaheldumisi laua ääres ja tantsupõrandal. Kolhoosist lahkuti kella 2—3 paiku öösel.

Järgmisel päeval oli temperatuur veelgi tõusnud ja võimalust nauditavaks suusaretkeks Otepää lumisteel nõlvadel ei jäetud ka sedapuhku ära kasutamata. Kuna langes ära sportlik moment, said mehed paremini nautida Lõuna-Eesti talvise looduse ilu.

Tagasisõit Tallinna toimus kahes etapis. Esimene bussitäis lahkus hommikul kella 9 paiku, teine kell pool neli. Ja pühapäeva õhtul kell 9 oligi viimane buss Tallinnas tagasi. Kaasa toodi terve koorem reipust ja jõudu järgmisteks töönädalateks. Kahju ainult nendest, kes oma mugavuse tõttu ei viitsinud sõitu Otepääle kaasa teha. Seepärast rohkem ettevõtmist ja pealehakkamist järgmistel taolistel üritustel!

TPI AM LAULUMEHED
JAAK LAASNURM
HARRY LEPPIK

saab korraldada teaduslikult

Dots. U. AGUR

Jooksva õppeedukuse kontrollsüsteemide efekti püüavad nende loojad näha mitte võimaluses operatiivselt üliõpilast karistada või kiita, vaid selles, et juhtkonnal on nüüd pidev pilt õppetöö käigust ning võimalus sellesse operatiivselt sekkuda, korraldades vajalikul viisil ümber õppetööd. Jah, aga kuidas teda ümber korraldada? Siin on veel palju lahtisi otsi.

MMII süsteem trükib igal nädalal välja suure kuhja kokkuvõtteid: 27-leheküljelise brošüüri koondtabelite ja -graafikutega rektori jaoks, kokkuvõtted dekaanidele, kateedritele jne. Mida nende kokkuvõtetega edasi teha? MMII rektor prof. Kozlova väidab: seniajani ei olnud õppeprotsess üldse juhitav, sest semestri vältel puudus informatsioon üliõpilaste edasijõudmisest või saadi seda liiga hilja; nüüd aga on andmed olemas ning seetõttu saab õppetööd sõna tõsises mõttes juhtida. Sellele saaks vastu vaielda. Traditsioonilise tööviisi põhipuudus pole andmete, vaid juhtimisvahendite puudumises. Pole tarvis elektronarvutit selleks, et kindlaks teha: nii-janiimitmel protsendil üliõpilastest on elektrotehnika laboratoorsete tööde aruanded esitamata; tarvis oleks aga rohkem kui elektronarvutit selleks, et öelda, kuidas saaks keemikutest või ökonomistidest üliõpilastele selgeks teha elektrotehnika tundmise vajalikkust. Küllap sama häda on mujalgi. Informatsioonisüsteemi kiirekäelisel juurutamisel tekib oht, et laseme arvutil välja trükkida kümneid tabeleid, millega pärastpoole keegi ei oska midagi mõistlikku peale hakata.

See kergelt kriitiline põige püüab tõestada vaid seda, et informatsioonisüsteem üksi on sama vähe imearstimiks kõigi hädade vastu kui üksköik milline teine tehniline vahend või kompleks; ta on hea tööriist, millest on kasu ikkagi ainult osava töömehe käes, s. t. juhi käes, kes teab, mida nende andmetega peale hakata. Käsikäes informatsioonisüsteemide loomisega peavad jätkuma uuringud õppeprotsessi mudelite loomiseks ja täiustamiseks, kust selguksid need õiged juhtimishoovad ja võtted.

Millal siis asuvad TPI elektronarvutid õppeprotsessi teenistusse? Ettevalmistustöö on meie vabariigi kõrgemate organite otsusega pandud TPI õppeprotsessi teadusliku organiseerimise laboratooriumile. Nagu ülalesitatust peaks nähtuma, ei kavatse me mujal tehtut kriitikata omaks võtta. Tõsi küll, 1969. aasta vastuvõtuandmed istuvad praegu juba elektronarvuti «kõhus», s. t. magnetlindil, kuid nende edaspidine ärakasutamine pole veel kaugeltki selge. Enne lõikamist pole paha veel mõned head korrad mõõta.

Samal ajal on TPI-s üht-teist muud ära tehtud, mis varem või hiljem kõrgema kooli «suurde» informatsioonisüsteemi peab sisse sulama. Meie pearaamatupidaja sm. Ojamu kiiduväärt algatusel tegeldakse juba mõnda aega stipendiumija palgaarvutusega elektronarvutil. Kuigi kõrgema kooli laboratooriumid on loonud paljusid taolisi programme tööstusele, käib peaaegu kõigis kõrgemais õppeasutustes oma tarbeks tehtav töö ikka veel arvelaua tasemel (kingsepp, kellel endal ... jne.).

Üleliidulist tähelepanu on äratanud meie teadusala prorektori prof. Lepiksoni ja teadusliku uurimise sektori algatusel ning majandusteaduskonna õppejõudude osavõtul ära tehtud suur töö — teadusliku uurimistöö dokumentatsiooni ja aruandluse korrastamine. See töö on ühtaegu hädavajalikuks eelastmeks, et vastav aruandlus hiljem elektronarvuti baasil töötavasse informatsioonisüsteemi lülitada.

Paljudest teistestki ÕTO probleemidest ja suundadest võiks siin kõnelda. Üheks kõige populaarsemaks harrastuseks on õppeplaanide optimiseerimine võrkgraafikute abil. Küllap selle ülesande populaarsuse aluseks on asjaolu, et olemasolevate õppeplaanide puudusi kõikjal väga teravalt tajutakse. Paraku on tegemist tsentraalselt kehtestatud dokumentidega, mille paremakstegemine jääb üksiku perifeeria-õppeasutuse jaoks vaid tululikuks mõtteharjutuseks, plaan ise aga teostamatuks soovunelmaks. Hoopis vähe lootust on oodata õppeprotsessi tõelist võrkplaanimist, kus näiteks õppeprotsessi käigus operatiivselt saaks muuta õppeainete järjestust, töögraafikuid, töömahtu jne. Ometi oleks see nii ahvatlev ...

(Järgneb.)

Avaõhtu 18. veebruaril

Sügissemestril toimus TPI Kinoklubi 17 klubiõhtut. Huvitavamateks neist võiks pidada õhtuid maailma-mastaabi multiplikaator T. Dinoviga Bulgaariast, filmikriitik I. J. Gazdaga (poola filmiajakirja «Ekran» toimetaja k. t.), jaapani filmide õhtut filmikriitik Inna Gensiga, VI Moskva rahvusvahelisele filmifestivalile pühendatud õhtut filmiteadlase J. Cheeriga ja nõukogude filmi «Karistamisele ei kuulu» esilinastust koos režissöörid? esinemisega.

Kunstiteaduste kandidaat Viivi Kraav viis läbi loengute tsükli «Teadus ja kino», mis andis meile põgusa ülevaate teadusliku ja populaarteadusliku filmikunsti alustest.

Algaval semestril tuleb igal klubi liikme kaasa lüüa, et oleks kasu igaühel ja kogu kollektiivil tervikuna, sest tänavu võtame osa üleliidulisest kinoklubide vahelisest võistlusest, mis viiakse läbi V. I. Lenini 100. sünni-aastapäeva puhul.

Kevadsemestrisse mahub kaks abonementi: I veebruarmärts, II aprill-mai. V. I. Lenini 100. sünni-aastapäevale on pühendatud klassikalised filmid «Maksimi noorus» ja temaatiline õhtu režissööride, operaatorite ja heliloojatega. Perspektiivis on uue eesti filmi «Viimane reliikvia» esilinastus ja kohtumine filmi loojatega; «Eesti Telefilmi» õhtu, multifilmide õhtu (vana klassika ja uued suunad); teaduslik-fantastiliste filmide õhtu; Üleliidulise Kinoinstituudi üliõpilaste aasta parimad filmid.

Dokumentaalfilmidest on I abonementi planeeritud hollandi dokumentalisti J. Ivensi ülemaailmset tähelepanu äratanud film «17. paralleel». Aprillis on kavas näidata parimaid lühidokumentaalfilme, mis on seotud V. I. Lenini juubeliga.

Meie ankeedis avaldatud soovide alusel kohtume sel semestril sagedamini filmiloojatega, seda eriti «Tallinnfilmist».

Kuna klubil on plaanis oma filmide valmistamine, siis on eelteadmiste saamiseks uudse üritusena kavas sari «Kuidas tehakse filmi». Nendel õhtutel esinevad filmiloojad, kes juhendavad meie tulevasi (?!) näitlejaid, operaatoreid, režissööre.

Meie töö on seda viljakam ja annab igale meie õhtutest osavõtjale midagi kasulikku, kui kõik oma arvamused ja ettepanekud välja ütlevad.

Meie postkast (vitriini kõrval) ootab teie kirju.

A. GARŠNEK,
pressigrupi juhataja
T. MERISALU,
klubi asepresident

TALVISEL ÕPPEVAHEAJAL

Korvpallurid võistlesid Varssavis

Poola üliõpilaste spordiorganisatsiooni AZS kutsel viibisid TPI korvpallurid õppevaheajal Varssavis.

Poolas sai meile osaks väga sõbralik ja soe vastuvõtt.

Esimeseks mängupartneriks oli meil «Skra» meeskond. Tuli see kas liigsest püüdlikkusest, närveerimisest või halvast põrandast (oli palju pallikaotusi põrgatusel), kuid meeskond mängis esimesel poolajal alla oma võimete. Ei aidanud minutilised vaheajad ega mängijate vahetused, sest poolaja kaotasime 29:49.

Teisel poolajal saime «pressingu» abil lõpuks mänguinitsiatiivi oma kätte ja hakkasime vahet punkt punktilt vähendama. Kohtunike lõpuvileks kujunes seis 77:77 ning poolakate ettepanekul lõpetasime selle kohtumise sõbraliku viigiga.

Teine võistlusmäng toimus meie võõrustaja AZS meeskonnaga. Meeskonna iseloomustamiseks piisab vast kui mainida, et nädal varem saavutasid nad rahvusvahelisel turniiril teise koha (esikoht kuulus meie vabariigi esindusmeeskonnale), võites sealjuures Praha ja Budapesti linnameeskonna, Hollandi esinduse ning «Polooniat». Sellest meeskonnast kuu'ub 4 mängijat (M. Kalinowski, A. Niemec, B. Wiakovski ja H. Ronikies) Poola rahvusmeeskonda.

Esimesed 13 minutit mängisid meie tudengid väga hästi, julgelt nagu võrdne võrdsega. Kuid seisult 21:21 tekkis mängus mõõn ja poolakad said 10 punkti järjest, mis otsustas ka mängu saatuse. Poolaja kaotasime 35:51 ja kogu mängu 86:106. Silmapaistvalt hästi mängis meie kaitsepaar A. Brosman (29 punkti) ja A. Järv (22 punkti). Meie nõrgemaks küljeks jäi kaitsemäng. Ei osatud takistada poolakate viskeid (muide 24 pealeviskest I poolajal tabas neil korvi 20!) ja pikakasvulist 2.03 sm keskmängijat.

Teine ring Varssavi AZS-ga kulges analoogiliselt esimesele poolakate kerge ülekaalu tähe all. Selle mängu kaotasime 71:90 (29:45). Resultatiivsemaks mängijaks väljakul osutus A. Brosman 22 punktiga.

Võistlusreis oli tudengitele väga õpetlik ja huvitav. Pärast võistlusi toimus rida üritusi. Meile korraldati ekskursioon Varssavi Kehakultuuri Akadeemiasse, Poola Olümpiakomitee treeningbaasidesse, oli ühiseid kinokülastusi. Eriti huvitav oli vaadata kaheseerialist värvilist filmi «Kleopatra». Käisime veel Varssavi Linnamuuseumis, nägime dokumentaalfilmi Poola pealinna barbaarsest purustamisest. Eelviimasel päeval tegime autobussimatka läbi vana ja uue Varssavi.

J. DUDKIN

Ujujad võitsid

Baumani nim. Kõrgema Tehnikakooli kutsel viibisid õppevaheajal Moskvas meie instituudi ujujad. Möödunud aastal esmakordselt peetud sõpruskohtumisel olid kindlalt paremad Moskva üliõpilased ja võitsid ülekaalukalt punktidega 69:54. Seekordne võistlus kujunes algusest peale tasavägiseks ja alles viimane ala, naiste teateujumine, kallutas punktide summa viie punktiga meie kasuks.

Pärast võistlust veeradadel võtsid meie üliõpilassportlased osa Moskva Riiklikus Ülikoolis korraldatud üliõpilaste ülelinnalisest kontsert-peoõhtust, tutvuti kõrgema tehnikakooli kehalise kasvatuse kateedri ja spordiklubi tööga, saavutuste ja spordibaasidega.

Maikuul ootame kõrgema tehnikakooli üliõpilasi-ujujaid vastuvisiidile Tallinna. Vastavalt kokkuleppele toimub siis ujumisele lisaks veel sõpruskohtumine kahe õppeasutuse veepallimeeskondade vahel.

E. MÕTLIK

Aegviidus, Nelijärvel, Harku kandis...

Õppevaheajal nautisid üliõpilased eriti agaralt talisporditõõme. Kümned suusatajad väljusid ühiselamute juurest Rahumäe ja Harku suunas. Hilisõhtuni kestis sagimine meie pisi-uisuväljakul. Tublisti aitas selleks kaasa asjaolu, et meie suusabaas oli avatud lühiajaliseks suuskade ja uiskude laenutamiseks. Kokku laenutati spordivarustust 314 üliõpilasele.

Oli kuulutatud välja võistlus suuremaarvulise uisuväljaku kasutamise kohta ühiselamute vahel. Siin osutus võitjaks tütarlaste ühiselamu. Teiseks jäi ühiselamu nr. 1 ja kolmandaks ühiselamu nr. 2.

Arvestades juurde isikliku spordivarustuse omajad, siis võib lugeda möödunud vaheaega hea tuju ja tervise omandamise suhtes kordaläinuks.

I. PENDRE

Oppevaheajal toimus Aegviidu—Nelijärvel TPI spordisektsioonide talvelaager.

Arvukamalt esindatud olid lauatennise ja maadluse sektsioonid.

Pärast pingutavaid eksameid tundusid talveilmad, kevadiselt hele päike ja vanad rajad katnud värske lumi jällegi kõigile «tubastele» spordientusiastidele parimateks sõpradeks.

Kogu talvepäev veedeti suusamatkadel Jänedale, Aegviitu, Anijärve äärde, Valgehobuse mäele ja mujale. Tunduvalt paranes osavõtjate oskus mäesõidus.

Tantsu ja suusasammu tehti küll rohkem kui lauatennis-lööke või korvpalli viskeid, kuid kõigi heast söögiisust ja tuuldunud nägudest oli näha, et puhkus meeldis.

Kellel uneajast kahju polnud, too sõitis õhtul veel suuskade' Jänedalegi, et osa saada üliõpilaste II turiaadi ettevõtmistest.

Kohtumiseni suvel, järgmises spordisektsioonide laagris Kloogal!

H. VIIK

SPORDIVÕISTLUSI NÄDALAVAHETUSEL

13.—15. II — sõpruskohtumine tennises Moskva Baumani nim. Kõrgema Tehnikakooliga.

13.—15. II — Eesti NSV meistrivõistlused väravpallis Sillamäel.

13.—15. II — Tallinna 1970. a. meistrivõistlused korvpallis toimuvad Kalatööndusliku Merekooli võimlas (Luise 1-a) järgnevalt:

REEDEL, 13. VEEBR. kell 18.15 TPI I—ETKVL; 19.30 TPI II—MSK.

LAUPÄEVAL, 14. VEEBR. kell 12 TPI I—EKE «Projekt»; 14.30 TPI II—«Dünamo».

PÜHAPÄEVAL, 15. VEEBR. kell 11.15 TPI II—«Tempo»; 12.30 TPI II—«Kalev».

21.—22. II — Kaunases toimub matškohtumine ujumises KPI—RPI—TPI.

Kõige põnevam päev oli 6. veebruar

Jaanuarikuu viimasel päeval pani mõnigi Jäneda elanikest imeks seda suurt kära müra ja rahvarohkust, mis kohaliku tehnikumi ümbruses silma ja kõrva hakkas. Li ati rääkis suur hulk salapärastest võõrastest iseäralikku, eestlastele arusaamatut keelt. Mis seal toimus?

Lugu on vägagi lihtne. Nimelt algas 31. jaanuari Jäneda Sovhoostehnikumis nädalap kkune II Balti kõrgemate koolide matkajate talvine turiaad. Kohal oli peale meie vabariigi tudengite veel üle poolesaja külalise Läti NSV üliõpilaste ja õppejõudude hulgast. Leedulased ei saanud kahjuks meie laagrisse tulla, ent sellele vaatamata oli kokkutulekust osavõtjaid üle saja.

Selliste talilaagrite mõte sai algatuse möödunud aastal lätlaste initsiatiivil. Siin luuakse võimalusi meie naabervabariikide üliõpilaste vaheliste suhete laiendamiseks, aga ühtlasi arendatakse ja aidatakse koordineerida koostööd Balti kõrgemate koolide matkaklubide vahel. Tutvustatakse üksteisele käidud matkaradu filmide ja diapositiivide vahendusel, aga kavandatakse ka uusi ühiseid ettevõtmisi. Seekordsel laagril oli aga lisaks kõigele muule veel üks suur eesmärk — tähistati V. I. Lenini juubelit.

Kokkutuleku esimestest momentidest oli tunda, et laagrisse tulid noored hakkajad inimesed. Esimesest päevast alates seadsime põhirõhu suusamatkadele ja vaba aja matkajalikule veetmisele. Meie suuskurite jäljed jäid Kernu ja Ännijärve kallastele, käidi külas Salu-taadil, vaadati lähemalt Valgehobuse mäge ning sõideti kirjuks Nelijärve mäeküljed. Keda huvitavad arvud, neile võib öelda, et kaheksa päevaga läbiti ligi 200 km, enam kui paarkümmend suusalõhkujat aga kindlustasid meie laagrile vähemalt 20 protsendilise tööviljakuse.

Et suusamatkad toimusid hommikupoolikuti, olid pärastlõunad ja õhtud varutud muude ürituste tarvis. Juba avaõhtul esitas tubli ja vaimukas isetegevuskontserdi TPedI delegatsioon. Läti ja eesti õhtutel pärast isetegevusettekandeid õpetati rahvuslikke mänge ja tantse. Samuti näidati õhtuti matkateedel vändatud filme ja istuti kamina juures.

Tantsuhuviliste tarvis korraldati tantsuvõistlused laagri parima tantsupaari nimele. Üllatuslikult tuli siin võitjaks külalispaar kohaliku tehnikumi õpilaste hulgast. Kas tõestab teeb tantsukunst tudengite hulgas vähikäiku?

Kui matkadest liiga väsinud poldud, võis igaüks liuväljal lõbusasti aega veeta. Eriti võib laagrilistest Tõnu seda kinnitada. Samal ajal toimusid gruppidevahelised võistlused korvpallis. Siin võidutsesid lätlased, kellel oli igas grupis välja panna vähemalt paar poissi, kelle pikkus 1.90 lähedale või üle selle ulatus.

Kokkutuleku põnevaimaks päevaks oli reede, 6. veebruar — laagri ja Jäneda vastlapäev. Hommikul anti lähe orienteerumisvõistlustest osavõtjaile, pärast lõunat algasid vastlasõidud. Filmikaamerate valvsa silma all trügisid reesõiduvõistkonnad järsust Lipumäest üles, et seejärel vuhinal alla finiši poole kihutada. Tublimateks olid tehnikumi poisid, kes mõne sekundiga võitsid võistkonda «Riga-4». Individuaalses kiirlaskumises mitmesugustel vahenditel (lastekelgud, toolipõhjad, linoleumitükid) käis jõudu proovimas mituküm-mend julgemat. Võitjateks tulid ühesuguse ajaga meie Peeter ja lätlaste Andris.

Vastlaõhtu jätkus traditsioonilise hernesupi, seajalgade ja vastlakuklite söömisega. Mõnigi vastlaline sai esmakordselt õigetest vastlatoitutest maitse suhu. Kõik olid rahul, iseäranis lätlased.

Vastlate lõpetuseks korraldati karneval. Sellist maskide kirevust pole Jäneda saal vist küll varem näinud! Küll liikus siin kõrvuti põrguvürste ja ingleid, röövleid ja sõjamehi. Parimateks maskideks tunnistati grupp jumalasulaseid, pikk lõbusate kommete ja tüdruk (tegelikult poiss) ja hobukomplekt kolmest lätlaste poisist, kahest tekist ja paarist kaikast. Igav polnud kellelgi!

Ükski asi ei saa igavest kesta, iseäraliselt ruttu mööduvad aga lõbusad ja huvitavad päevad. Nii oli ka meie laagriga. Jõudsime vaevu laagrielu sisse elada, kui juba jõud s kätte kokkutuleku lõpupäev. Valvelseisvate laagriliste ees langes laagrilipp, mis kõiki meie tegemisi pealt oli näinud, võitjatele ja aktiivsematele anti üle auhinnad ja diplomid. Viimast korda koguneti ühisele õhtusöögile, veel kõlasid ühised laulud ja kestsid tantsud, kuid juba hakkas Tallinna poolt liikuma rong, et viia ära külalised Lätist. Veidi kurvavõitu lahkumismõtetest jäi aga üle kõige tähtsam:

«Peatse jällenägemiseni, sõbrad!»

Laagriülema asetäitja
A. KILK

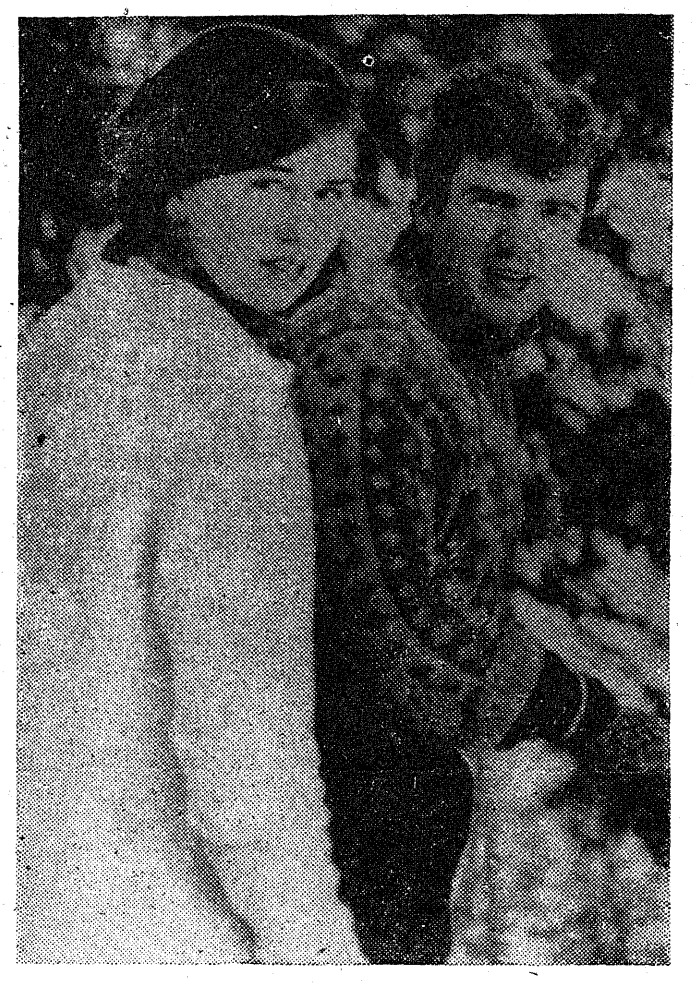

Laagrilised Läti Riikliku Ülikooli üliõpilased Marina Blode ja Inārs Kruskops.

Mõni sõna „Õnnevalamisest"

Lugedes TPI söökla juhataja sm. Lillenurme õiendust «Vastuseks «Õnnevalamisele»», tekkis minus teatud rahulolematuse tunne (tahaksin ennast väljendada isegi pisut krõbedamalt).

Söökla juhataja on solvunud sellepärast, et puhastamata kandikuid nimetati kirjutises rokasteks. Selles osas on tal õigus, rokased ei ole nad selle sõna otseses tähenduses, sest söökla rokka ei väljasta, aga supi-, piima- ja teiste vedeltoitude segusid küll. Mille poolest see aga peaks külastajatele rohkem meeldima, teab ainult sm. Lillenurm. Aga võibolla sellepärast, et ta ise hakkab sellega harjuma.

Jääb ka arusaamatuks, miks õpilasi ei ole võimalik minimaalselt tööle rakendada, et veidike põhitöötajate ülekoormust vähendada? Või on ehk ka kandikute puhastamine oskustöö? Ja kas söökla õpilased ei ole kohustatud töötama nii nagu näiteks töötavad üliõpilased praktikal viibides? On ju üldiselt teada tõsiasi, et vaatajatest võivad saada ikkagi ainult soss-sepad.

L. KALMAN

TEADAANNE

Toimetus sai ajalehtede müügipostist 3000 kirjaklambrit. Ühenduses sellega teatame, et toimetus on varustatud nendega mitme aasta peale ja neid enam ei soovi. Sama käib raudnaelte ja mutrite kohta. sest nende järele toimetuse praktiline vajadus on väga väike. Trammi- ja trollibussipiletid aga soovitame asendada võlakirjaga kui raha käepärast ei ole. Neid saab paremini välja lunastada.

«TP» toimetus.

Vast. toim. aset. V. VOLT

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института газеты «Таллинский политехник».

Hind 2 kop.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn. Pikk tn. 40/42.

Tellimise nr. 482

MB-00939